

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba și literatura română

Testul 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

40 de puncte

Citește următorul text:

— Auzi, Bobi, până fac eu mâncarea, ia arată-le dâșilor ce desenezi tu toată ziua, spuse Lisaveta, căreia – oricâtă încredere avea în părintele Saveliuc – îi venea greu să lase doi necunoscuți singuri la ea în casă. Arată-le cum ai desenat-o tu pe mama, adăugă ea, brusc înduioșată.

— Ei, lasă ... se scutură puștiul, rămânând la fel de încruntat.

— Hai, hai! Ce, ți-o fi rușine? Doar de ce le faci? Nu ca să le arăți?

— Le fac că-mi place mie să le fac! explică el tăios și dispăru din prag.

Însă după vreo două minute apăru iar în sufragerie, fluturând nepăsător un bloc de desen mare, legat cu o sfoară. Se apropie timid de cei doi bătrâni, trecu pe lângă ei și aruncă blocul pe patul din spatele lor.

— Le-ai adus, Bobi? se auzi de undeva vocea Lisavetei, care plecase la treburile ei.

— Le-am adus, bombăni băiatul.

Cei doi bătrâni rămaseră răbdători pe scaune. Petre își lăsase rucsacul la piciorul mesei, iar bătrânul cel tăcut și înalt își rezemase toiaagul de lemn pe genunchi. Pălăriile de paie se odihneau acum pe masă.

Petre se uită spre puști și zise cu o voce târăgănată:

— Dacă nu vrei, nu trebuie să ni le arăți. Eu, drept să zic, aș vrea să le văd. Mama ta zice că ești priceput ...

Bobi se întinse spre pat și luă cu un gest neglijent blocul de desen. Îi desfăcu sfoara cu care era legat. Petre observă că mâna băiatului tremura ușor. Tremura și când îi întinse blocul. Drumețul puse blocul pe masă și îl deschise. Bobi rămase în picioare, lângă el, și se uită la bloc ca și cum l-ar fi văzut prima dată.

Petre privi atent primul desen și i-l întinse tovarășului său, care îl studie și el și îl puse deoparte. La fel făcură drumeții și cu a doua foaie, și cu a treia.

— Ei, ce ziceți? întrebă Lisaveta, care apăruse în prag și își ștergea mâinile ude de șorț. Așa-i că e tare priceput Bobi al meu? [...]

Din desenele lui, chiar așa naive cum erau multe din ele, se vedea că Lisaveta avea dreptate: Bobi se pricepea. Avea har. Avea mână bună și sigură. Fie că-l învățase cineva – deși cine să-l fi învățat acolo, în sat? –, fie că se învățase singur, cert e că știa să lucreze în creion și în acuarelă, știa să tragă linii și tușe sigure și mai ales să schițeze contururi de oameni care deveneau mai mult decât simpla lor imagine desenată. În altă epocă am fi zis că prindeau viață pe hârtie. Chipul Lisavetei era în același timp și o bucată din povestea vieții ei, pe care o citeai cumva pe fața aceea obosită, cu ochi mari și triști, dar îndârjiți, pe ridurile apărute prea repede pe un obraz altfel frumos, pe sprâncenele încruntate, dar nu amenințătoare. Probabil că un critic de artă ar fi putut spune mai multe lucruri despre calitățile, dar și despre defectele acelei reprezentări figurative făcute de un adolescent nu foarte instruit, însă era evident că avea har.

Radu Pavel Gheo, Noapte bună, copii!

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: brusc, drumeții. **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulei în secvența: — *Ei, ce ziceți?* **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvențele: *Îi desfăcu sfoara cu care era legat și pe sprâncenele încruntate.* **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: *Din desenele lui, chiar așa naive cum erau multe din ele, se vedea că Lisaveta avea dreptate.* **4 puncte**
5. Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care Lisaveta dorea ca băiatul să le arate străinilor desenele. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la *genul epic* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale genului epic;
- să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând fragmentul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

36 de puncte

Citește următorul text:

Conacul familiei Golescu, singura construcție cu caracter laic-fortificat din Țara Românească păstrată din epoca lui Matei Basarab, este adăpostit de Muzeul de la Golești. Conacul a intrat în istorie și datorită evenimentelor marcante pentru istoria țării, pe care le-a găzduit de-a lungul vremurilor.

Între primele mențiuni despre conac se numără cea a lui Paul de Alep, care nota: „Mărețul și elegantul conac al logofătului este o clădire armonioasă, apărată de multe tunuri. Am dormit acolo, fiind primiți cu mare cinste și ospătați cu o masă domnească, aici gustând cele mai dulci și bune vinuri din Țara Românească”. Anul construcției conacului de la Golești este „leat 7148” (1639 – 1640), iar numele primilor proprietari (Stroe Leurdeanu și Vișa din Golești) și al meșterului Stoica le găsim săpate în piatra chenarelor de la ferestrele pivniței.

Zidurile, groase de circa 60 de centimetri, asigură construcției trănicia necesară, materialele de construcție fiind: cărămida lungă și subțire, specifică epocii, bine arsă și prinsă în mortar gros, piatra și lemnul. Acoperișul clădirii este realizat în patru ape și era făcut din șită* bătută la 5 – 6 rânduri.

Dincolo de aspectul tradițional de apărare, se remarcă nivelul ridicat de confort, caracteristic tuturor locuințelor marilor boieri munteni, construite în timpul domniei lui Matei Basarab.

Călin Gerard, *Din muzeele României*, în *Historia*, an XVI/nr. 176

*șită – bucată subțire de lemn asemănătoare cu șindrila, dar mai scurtă decât aceasta, folosită pentru căptușirea și acoperirea caselor țărănești, a cabanelor

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - perioada în care a fost construit conacul familiei Golescu; **4 puncte**
 - două materiale utilizate la construcția zidurilor conacului. **4 puncte**
- Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras textul de mai sus. **4 puncte**
- Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: Conacul familiei Golescu, singura construcție cu caracter laic-fortificat din Țara Românească păstrată din epoca lui Matei Basarab, este adăpostit de Muzeul de la Golești. **4 puncte**
- Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizând felul acesteia: *Conacul a intrat în istorie și datorită evenimentelor marcante pentru istoria țării, pe care le-a găzduit de-a lungul vremurilor.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin pronumele relativ *care*. **4 puncte**

B. Redactează o descriere literară, de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți un peisaj care te-a impresionat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale peisajului ales;
- să utilizezi două figuri de stil diferite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).